Lucian Pintilie
Pompa cu morfină
LiterNet.ro
2004
COLECȚIA Palimpsest

Pompa cu morfină

Lucian Pintilie

Copyright © 2004 **Lucian Pintilie**
Text rostit cu ocazia întîlnirii cu Lucian Pintilie organizată de Colegiul Noua Europă, Bucureşti, 8 decembrie 2004.
Toate drepturile rezervate.

Redactori: Răzvan Penescu – rpenescu@literne t.ro, Geta Rossier – grossier@literne t.ro

Editor format **.pdf** Acrobat Reader Iulia Cojocariu – icojocariu@literne t.ro

© 2004 Editura LiterNet pentru versunea **.pdf** Acrobat Reader

Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărţii prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sînt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN : 973-8475-89-9

Editura LiterNet
editura.literne t.ro | office@literne t.ro

Am participat recent, în calitate de furnizor de materie primă, la o splendidă operaţie chirurgicală, o incizie subcostală de mare frumuseţe, o regîndire post modernă a viscerelor mele vechi, o capodoperă medicală.

Un rinichi, cel arţăgos, a fost redus la tăcere, o hernie anguinală impertinentă, repusă în banca ei. Bisturiul genial al chirurgului a procedat *manu militari*, a decapitat scurt proiectul de revoltă, totul este sub control.

Aşa o fi? Om trăi şi om vedea.

Doctorii mi-au trimis telegrame de felicitare pentru opera noastră comună: Bravo! Le-am răspuns la rîndul meu: Bravo... Bravo, e cuvîntul cel mai des repetat. Retrăiesc atmosfera marilor festivale, un amestec de Cannes şi Veneţia.

Un gînd mă preocupă, totuşi, după această revizuire. O fi fost ea absolut necesară? Şi o melancolie tîrzie pentru rinichiul meu. Pe unde o fi el acum? Este, a fost vreodată proprietatea mea? Sau mi s-au încredinţat, el şi alte organe, în custodie temporară. Iar acum chirurgul executor le restituie treptat adevăratului proprietar? Dar care este adevăratul proprietar? Cel al cărui nume îl silabisesc, fără să-l înţeleg, încă din copilărie – şi căruia totuşi – în acest moment de panică – cînd simt cu ochii închişi ce mi se pregăteşte, vreau să i-l încredinţez pe loc, imediat? Sau altul, un animal sinistru, orb, care foşgăie pe lîngă mine şi mă miroase.

– Vreau să plec de aici. Vreau să mor.

Deschid brusc ochii. Un adolescent blond de o frumuseţe rece, izbitoare, îşi trage mănuşile de cauciuc peste degetele prelungi, de pianist.

– Nu puteţi muri, Monsieur Pantili, cînd aveţi dvs. chef.

– Voi sări pe fereastră.

– Fereastra este închisă, domnule Pantili. Nu puteţi sări pe fereastră.

– E corpul meu... Merde! Merde! Îmi aparţine.

Mă zbat. Îmi prinde mîinile – mici, cu degete scurte, urîte, pătate de bătrîneţe, în splendidele lui falange de oţel, degetele lui prelungi de pianist. E un blond înalt, suav (de fapt părul lui este alb), o arogantă puritate nordică. Fascistul – l-am botezat eu, să nu mă pierd printre toţi idioţii ăia, căci asta erau în primul rînd, nişte idioţi.

– Corpul dvs. nu vă aparţine, Monsieur Pantili. El aparţine spitalului Necker mai precis secţiei de reanimare a spitalului Necker.

– Eu am fost operat de profesorul Dufour. El a spus că pot să stau în fotoliu.

– Doctorul Dufour să dea ordine în secţia lui. Aici sînteţi la secţia de reanimare.

– Lăsaţi-mă să vă explic puţin... Vedeţi că se poate discuta cu mine? Mă doare cum m-aţi strîns.

– Nu vă doare nimic. E o manifestare isterică, banală. Am mai avut cazuri de pacienţi care vor să sară pe fereastră.

– Lăsaţi-mă puţin mai liber să respir. Vă implor, mă doare!

– Nu vă doare nimic. Noi am lichidat suferinţa. Nu aţi citit? Sînt afişe peste tot. **Non, à la souffrance !** E afişat pe toţi pereţii spitalului.

Aşa e, cum spune el, acest fascist, infirmier complexat, care trăieşte un delir al puterii, împreună cu toată turma lui de rinoceri, care boncăluie pe coridoarele spitalului.

Mă înmoi, mă las moale în mîinile lor.

– Iertaţi-mă.

– Aşa, liniştiţi-vă... dacă nu vă liniştiţi, vă băgăm la respiraţie artificială. E mult mai rău acolo.

* * *

Trei săptămîni mai tîrziu. Acum ştiu, după mărturii haotic adunate, că „**Non, à la souffrance !**" este lozinca sub care se desfăşoară azi o agresiune ***a unei gîndiri de turmă***, pentru unii laică, pentru mine diavolească, împotriva concepţiei iudeo-creştine despre suferinţă. *Medical correctness* – derivaţie slugarnică a lui *political correctness* – adună sub flamurile ei atei înverşunaţi, dar şi o masă de idioţi, baza numerică a oricărei utopii criminal romantice care neagă originea divină, legitimitatea

iudeo-creştină a suferinţei.

„Vei naşte copii în durere” - îi spune Dumnezeu Evei.

Non, à la souffrance ! e o tipică utopie criminală. Un act de laşitate colectivă - exaltată. Deloc ignorată, dar încă nedenunţată. Din frică nedenunţată. Am văzut în Franţa doctori care de frică schimbau subiectul conversaţiei, dacă acesta era **Non, à la souffrance !**. Frica de a glisa din imprudenţă pe listele infamante ale intelectualilor reacţionari de dreapta, e la fel de paralizantă ca pe vremea lui Brecht sau Mao Tze Dun.

Non, à la souffrance ! interzice suferinţa venită de la Dumnezeu şi o promovează pe cea venită de la diavol. În zilele petrecute la reanimare mi-a fost interzis orice contact

cu Dumnezeu. Am fost în deplină posesie a Diavolului, obligat să mă droghez, repet, obligat să mă droghez. În condiţiile acestui viol, eu am încercat să supravieţuiesc. Asta e tot.

De trei ori Marie-France a încercat să mă salveze de la moarte. Pînă acum a reuşit. Prima oară a fost prima oară. A doua oară a fost în 1995, cînd un doctor de la Bucureşti, jucător de rişcă, nu în orele libere ci în orele profesionale, m-a trimis cu avionul la Paris, cu un nivel de hemoglobină de 4,5. „E o crimă" au spus unii, care nu înţelegeau ce greu e să rezişti tentaţiei jocului. Era mort de curiozitate doctorul meu, să vadă dacă supravieţuiesc sau nu călătoriei. Şansele de supravieţuire erau, obiectiv vorbind, de 50%. Nu ştiu exact pe ce-a mizat doctorul, (cap sau pajură?), ştiu doar că

Marie-France m-a găsit întins pe culoar, la intrare, horcăind.

Peste 20 de minute eram la spital. Deasupra mea era aplecat doctorul Lambroso, să vadă ce se mai poate face cu mine.

A treia oară e acum.

Sîntem împreună în faţa doctorului anestezist. Orice m-ar întreba, revin la obsesia mea, moartea prin asfixie, operaţia de apendicită de la 7 ani, masca cu eter care mi s-a aplicat, sufocarea.

- Monsieur Pantili, mă întrerupe cu blîndeţe ironică profesorul anestezist.

- O clipă... Lăsaţi-mă să continui... Sufăr violent de claustrofobie. Nu urc niciodată, în sfîrşit, aproape niciodată în lift. Odată, la Tulcea, am rămas blocat într-un lift

supraaglomerat.

– Monsieur Pantili...

– Ştiţi ce înseamnă să rămîi blocat într-un lift supraaglomerat la Tulcea? Ştiţi ce e Tulcea?... Am început să ţip. I-am isterizat pe toţi. Băteam cu pumnii în uşă şi strigam. Hotelierul era beat mort în barul hotelului, mecanicul tot beat, dar la pescuit, pe faleză. Nu vreau să fiu legat după operaţie. Renunţ la operaţie.

– Monsieur Pantili... De 60 de ani nu se mai aplică astfel de metode barbare în medicină... Ce povestiţi dvs aici e începutul medicinei. Mască cu eter... Nici în muzeele de medicină nu mai găseşti aşa ceva. Noi am lichidat suferinţa. Lucrăm în colaborare cu pacientul. De altfel, după ce vă treziţi, dvs. înşivă veţi conduce acţiunile post-operatorii.

– Ce să conduc?... Nu înţeleg nimic...

– O să înţelegeţi... Va fi o surpriză foarte frumoasă pentru dvs., care sînteţi atît de autoritar, după cîte îmi dau seama. Veţi vedea.

* * *

– Deschideţi gura, Monsieur Pantili. O să vă punem sub limbă pastila asta. O să vă placă foarte mult. În 5 minute vă operăm – îmi spune brancardierul.

Ce mi-or fi pus sub limbă? O pastilă de ecstasy? N-ar fi rău. De la marihuanele tinereţii, cele care semănau atît de mult cu mahoarcele răsucite ale ţăranilor lui Preda, nu am mai luat droguri. Plutesc prin catacombele spitalului în drum spre masa de operaţie. Brancardierul merge repede, aproape fuge. Are treabă multă, săracul. Îmi

place cum ia virajele. Ca în Formula 1. Apoi mă abandonează. Port o cămaşă pe dos, care se deschide numai în spate, nu ştiu cum se cheamă, un proiect, o epură de cămaşă de forţă. Aştept. E frig. Cît aştept? Nu am nici o noţiune de timp. Am aşteptat 3 ore, aflu peste cîteva zile. O desincronizare. Adorm chircit de frig, adunat în jurul stomacului.

Apoi e cald, e bine. Mă trezesc gol, în mijlocul unei orchestre care-şi încălzeşte instrumentele, echipa chirurgului, anestezistului, asistenţii. În mod bizar sînt sunete dulci, muzicale, SECURIZANTE. Adorm din nou. Mă trezesc în clipa următoare - adică peste 5 ore.

Anestezistul îmi surîde ca într-un desen animat. Flutură din mînuţă spre mine.

- Bonjour, Monsieur Pantili. Et voilà... C'est fini... Comment vous sentez-vous?

– Comme un nouveau-né – spun eu flateur – dar abia articulat. E o variantă a unui banc al nostru, avem deja bancurile noastre. Cînd mi-a făcut dosarul de anestezie m-a întrebat: „Quand avez-vous commencé à fumer?” „Deux ans avant ma naissance” – i-am plasat eu un banc marinăresc. Adorm din nou, surîzîndu-i.

* * *

– Aceasta este o pompă cu morfină... – mă iniţiază Caroline în tainele autogestiunii morfinei. În mîna dreaptă am o pară de cauciuc. Pe pară e fixat un buton. Cînd apăs pe buton se luminează un bec. Atunci vine morfina – mă învaţă Carolina.

Apăs de mai multe ori pe buton. Becul clipeşte de tot atîtea ori. Am găsit un ritm bun – îmi place.

– Atenţie, Monsieur Pantili, asta nu e o jucărie – spune Caroline ceva mai severă. E o

pompă cu morfină. Apăsaţi numai cînd vă doare.

– Dar nu mă doare de loc...

– O să vă doară şi atunci trebuie să apăsaţi.

– Şi dacă nu mă doare?...

– Nu se poate să nu vă doară, se irită uşor Caroline. Aceasta – şi ea îmi arată în mîna stîngă o altă pară – e un emiţător pentru apelarea infirmierelor. Apasă pe buton. Nu se aude nimic... La noi acolo se aude, spune Caroline cam agasată. Haideţi să reluăm. Aceasta e o pompă cu morfină...

* * *

Am sosit de cîteva ore de la operaţie, în sala de reanimare. Destul de blînd, calm, fără absolut nici o urmă de durere, foarte lucid, deşi pierdut „dans les vap". Sînt prins

într-o junglă de tuburi. Marie-France aşezată în fotoliu, e liniştită. Sînt epuizat, dar bine merci. Mă enervează doar tîmpita aia cu perele ei.

– Care e pompa cu morfină? Arătaţi-mi pompa cu morfină, Monsieur Pantili.

De-al dracului o arăt pe ailaltă, cea pentru personalul medical.

– Nu, Monsieur Pantili. Asta e pompa pentru personal. Să ştiţi că eu sînt renumită pentru calmul meu. Apăsaţi vă rog aici, se va auzi o sonerie... Apăs. Nu se aude nimic. Caroline trece peste incident. Acum apăsaţi pe pompa cu morfină. Aşa, foarte bine... Încă odată... OK, e perfect. Nu exageraţi. Asta nu e o jucărie. E foarte primejdios. E ca o mică grenadă... Dacă apăsaţi de prea multe ori, săriţi în aer.

* * *

Caroline trăncăneşte. Morfina se insinuează lent în corpul meu. Va şterge tot ce a fost

violenţă, tot ce va fi violenţă insuportabilă, dar acutizează memoria textuală. Nu am uitat aproape nici o replică în 4 zile, din cele dramaturgic esenţiale. Morfina nu are nici o legătură cu durerea. Nu iau morfină, să fie foarte clar, ca să echilibrez durerea. Dacă apăs pe buton - e o mişcare nervoasă, mecanică, ca scuturatul scrumului la o ţigară. Sau de sfidare, de rezistenţă, de-al dracului.

La 7 dimineaţa a doua zi, Caroline îi spune la telefon lui Marie-France.

- C'était une mauvaise nuit. Une deuxième nuit comme ça, je ne tiens plus le coup.

- Ce n'est pas lié à la morphine? - întreabă timid Marie-France. Un mauvais effet de la morphine?

- Il n'y a pas de mauvais effets de la morphine - şi Caroline retează brusc conversaţia.

* * *

Vineri 5 – ora 15. Sînt agitat, dar dau impresia de luciditate. Ce soi de luciditate? O întreb – aşa plin de tuburi – de ce nu mă ia acasă? Întreb unde e exact staţia de taxi. Dacă nu mă ia cu ea, sar pe fereastră şi găsesc eu un taxi. Marie-France cere să se închidă ferestrele.

Deci eu vreau să sar pe fereastră şi am încă o pompă cu morfină în mînă (*mais il ne faut pas appuyer tout le temps, Monsieur Pantili*).

La 39 de grade continui încă să nu fiu deconectat.

Au făcut-o abia spre 40 de grade, după ce instinctul lor funcţionăresc a fost puternic şocat de spaimă, nu ştiu exact momentul, să fiu drept – după ce smulsesem toate tuburile, perfuziile, sondele – cateterul – şi în special masca de oxigen (şi asta de

două ori la rînd) – şi atunci m-au legat. Cred că nu mai aveau nimic de făcut – după ce prin morfină impusă – mă transformaseră în nebun, în sinucigaş şi, în sfîrşit, în criminal.

– Ce matin, il a eu un moment très difficile – de détresse respiratoire et cardiaque – îi spune Caroline în cele din urmă lui Marie-France. On a définitivement abandonné la morphine – et tous les calmants. Les calmants peuvent le tuer.

* * *

Mai departe nu pot continua. Nu înţeleg nimic din ce s-a întîmplat cu mine în momentul exploziei morfinei. Sînt inapt deocamdată să mă confrunt cu personagiul care m-a posedat. Este cumva dublul meu? Unde a zăcut el pînă acum? Am şi eu copite ca el?

Perspectiva zborului prin fereastră, a fost singurul meu sprijin moral în noaptea finală de tortură. Dintr-o lume bramburită se sare din mers. Sînt convins că Dumnezeu acceptă sinuciderea. Nu veniţi să mă striviţi cu texte clasice. Există şi o *biblical correctness*. Deocamdată mi-e foarte frică să mă mai gîndesc la acest episod. Mai pot povesti doar dintr-un anume moment al refluxului morfinei – cînd mă limpezesc şi eu puţin şi îmi dau seama că mă mai pot salva doar prin abilitate, prin şmecherie genială – adică prin flatare, slugărnicie şi seducţie. Totul e o problemă de-a cîştiga cîţiva centimetri de la funiile cu care sînt legat.

Infirmierelor le laud îndemînarea, mîna lor catifelată, erotismul atingerii şi mai ciupesc ceva pe dreapta şi pe stînga.

Fascistul e atît de idiot că schimb radical strategia. Risc şi încerc un fel de slugărnicie

foarte grosolană, îi laud rigurozitatea, severitatea profesională.

– Bine aţi făcut că m-aţi legat ieri... Astăzi eram mort dacă nu mă legaţi... Îmi pare rău pentru toate necazurile pe care vi le-am făcut... Vă cer iertare.

– C'est pas grave... C'est pas grave, spune idiotul umanizat.

– Ce umilinţă îngrozitoare – spune şoptit, cu ochii în lacrimi, doctorul Lambroso, acest doctor şi om extraordinar pe care am avut şansa să-l întîlnesc, spre sfîrşitul vieţii mele.

– Ce umilinţă, ce-i aia umilinţă, demnitate? – izbucnesc eu. Toate astea sînt bancuri, rahat. Vreţi să ştiţi exact cum s-a întîmplat? Mi-era ruşine să vă spun. I-am sărutat mîinile acestui oligofren. „Iertaţi-mă... Vă rog să mă iertaţi." În „**Amintiri din casa morţilor**", unde o femeie e bătută de dimineaţa pînă seara, cu o pauză la prînz, să se

mai odihnească şi bărbatul, ea îl imploră pe acesta s-o ierte, să-i îngăduie să-i spele picioarele în lighean şi de-acolo să bea apa murdară. Aş fi fost fericit - ca preţ al tîrgului liberării mele - ca fascistul să-mi îngăduie să beau din lighean, zoaiele murdare ale labelor lui. Aşa se pune problema, domnule doctor.

* * *

Cou-Cou part en vacances

În noaptea cea mai lungă a torturii, a apărut o infirmieră vietnameză, delicioasă, care vorbea cu un puternic accent din sud. „Cou-Cou" - mi s-a adresat ea ca unui copilaş, în timp ce-şi punea mînuşile de cauciuc. Apoi a început să mă lege cu o fermitate de neprevăzut.

Dar astăzi e duminică dimineaţa. Se sărbătoreşte revenirea lui Monsieur Pantili la normal. (Şmecheria lui a triumfat.)

„Je suis venue vous dire au revoir, Monsieur Pantili. Je pars en vacances” – apare Cou-Cou ca într-o comedie muzicală, după o cortină. „Vous vous rappellez de moi, Monsieur Pantili?” „Mais, c'est Cou-Cou...”, spun eu, puţin supărat că pot fi bănuit de infidelitate. „Ah, vous êtes bien aujourd'hui, Monsieur Pantili, parce que hier, il a voulu me battre” – se adresează Cou-Cou lui Marie-France – „mais je ne me suis pas laissée faire – il m'a insultée, mais je l'ai insulté, moi aussi... Il m'a craché dessus... Je lui ai craché dessus, moi aussi.” Veselie generală.

Fac un semn că vreau să vorbesc. Se face tăcere. Trebuie să le spun o tîmpenie îngrozitoare; ca să-i conving pe toţi că sînt normal şi să nu mă mai lege.

– La vie est dure, Cou-Cou... (pauză mică) Profitez de cette unique joie de la vie: (pauză mare) LA JEUNESSE. Il n'y en pas d'autre.

Toţi mă privesc cu respect. E un moment de emoţie generală. Simt că există şanse apreciabile de reabilitare. Începînd de azi, voi respecta cu mîna la chipiu toate normele.